

Mímir Kristjánsson (nyhetssjef) | Emilie Ekeberg
Pål Hellestnes | Anne Kari Hinna | Stian Nicolajsen
okonomi@klassekampen.no

ØKONOMI

& arbeidsliv

■ NORSKE SKOG

Vil gjøre gjeld om til aksjer for å redde seg

Konsernstyret i Norske Skog vil redusere gjeldsgraden ved å gjøre om seks milliarder kroner til aksjer og gi dem til kreditorer og aksjonærer.

Forslaget til redningsplan for Norske Skogindustrier ASA, Norske Skog, ble lagt fram av styreleder Christen Sveaas i går. Forslaget innebærer at to tredeler av dagens gjeld på ni milliarder kroner gjøres om til aksjer. De sikrede kreditorene får 94 prosent av aksjene, de usikrede långiverne får 4 prosent, mens aksjonærene vil få 2 prosent av aksjene.

– I dette forslaget er det litt til alle. Vi har fått innspill fra begge leire og har prøvd å ta hensyn til dette. Men alle vil vel alltid ha litt mer. Ingen er fornøyde, men alternativet er verre, sier Sveaas.

Selskapets kreditorer har ti virkedager på seg til å vurdere forslaget. 75 prosent må si ja for at forslaget skal gå gjennom. Deretter må to tredeler av aksjonærene si ja.

– Hvis de sier nei til dette, vil det være slutt for Norske Skogindustrier ASA, det vil være null igjen til aksjonærene og null igjen til de usikrede kreditorene, sier Sveaas.

Sveaas understreker at uansett hva som skjer, vil driften av selskapets sju fa-



LA FRAM NY PLAN: Styreleder i Norske Skog Christen Sveaas.

brikker fortsette under datterselskapet Norske Skog AS. Men morselskapet Norske Skogindustrier ASA med andre datterselskaper vil være ferdige og bli avviklet om ikke kreditorer og aksjonærer er med på den nye redningsplanen.

De sju fabrikkene går bra og er i realiteten det som er av verdier i konsernet. I forrige uke gikk fem av kreditorene med sikkerhet i fabrikkene inn og byttet ut styremedlemmer i Norske Skog AS. Nyinnsatt styreleder, Sven Ombudstvedt, sier til E24 at noen av de sikrede kreditorene ser positivt på forslaget og vil kunne støtte det. Han mener det kan bli tøft å få med seg alle aktører.

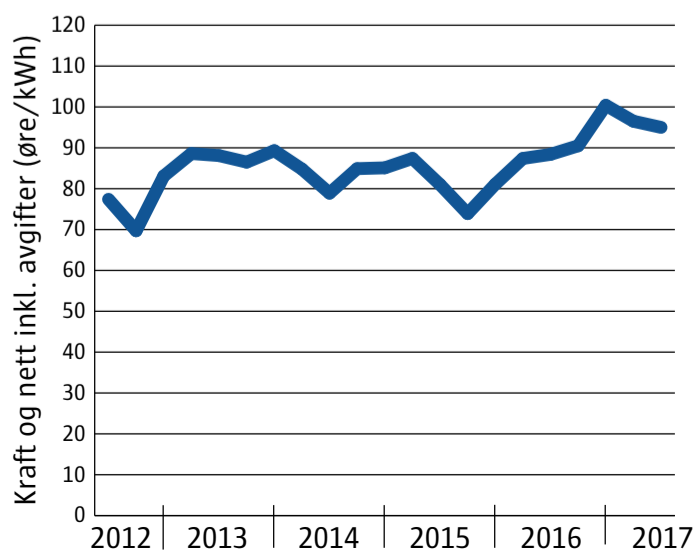
©NTB

■ DAGENS GRAF

Økende strømpriser

Fra 2. kvartal 2016 til 2. kvartal i år økte totalprisen for kraft hos forbrukerne, inklusive nettleie, fra 88,4 øre per kWh til 95 øre, en økning på 7,4 prosent.

Kilde: Statistisk sentralbyrå



SPARERATE I PROSENT: Sesongjusterte tall fra Statistisk sentralbyrå viser at norske husholdninger sparer stadig mindre. I årets andre kvartal var spareraten på 5 prosent, en nedgang fra 7,1 prosent i kvartalet før. Nivået er det laveste siden 2010.

■ Nordmenn tjener mindre og bruker

Vi sparer

FRAMTIDSTRO: Ikke siden 2010 har nordmenn spart så lite av inntekten sin som i årets andre kvartal. – Vi gambler, sier Christian Anton Smedshaug.

forfatter av boka «Gjeld. Hvordan Vesten lurte seg selv», og han mener nordmenn tar for stor risiko med sin privatøkonomi.

– Norge har Europas laveste finansielle sparing. Vi har lite finansiell buffer i form av aksjer, obligasjoner og bankinnskudd, og det skaper en stor sårbarhet som er alvorlig dersom for eksempel boligprisene skulle falle kraftig, sier han.

Tøffe tider i vente

Tallene er en del av nasjonalregnskapet og ble publisert 6. september. Sparerate vil si andelen av disponibel inntekt som ikke blir brukt på konsum. Sparing kan for eksempel være bankinnskudd, kjøp av fond eller betaling av avdrag på boliglån.

Smedshaug mener at vi ikke bare sparer for lite, men også feil.

– Årsaken til at spareraten

ØKONOMI

Av Stian Nicolajsen (tekst) og Tom Henning Bratlie (foto)

I årets andre kvartal sparte norske husholdninger 5 prosent av inntektene sine, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Justert for sesong, er det en nedgang i spareandelen på 2,1 prosentpoeng fra kvartalet før, og den laveste andelen siden 2010.

Ifølge SSB er årsaken at lønningene faller, samtidig som konsumet vokser. Chris-

FAKTA

Sparing:

■ Spareraten for norske husholdninger var på 5 prosent i andre kvartal, justert for sesong, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB). Det er en nedgang fra 7,1 prosent i årets første kvartal, og den laveste andelen siden 2010.

■ Årsaken er lønnsnedgang og økt konsum, ifølge SSB.

■ Christian Anton Smedshaug i Agri Analyse mener at nordmenn burde spare mer, og i andre eiendeler enn eiendom.

tian Anton Smedshaug er daglig leder i Agri Analyse og



SPARER SELV: Til tross for beskjeden inntekt, forteller Janne Elde at hun sparer. Hun er ikke like imponert over sine landsmenns evne til å sette av penger til dårligere tider.

mer ■ Farlig kombinasjon, sier ekspert r mindre

har sett brukbar ut, er at vi har satt mye penger i bolig på grunn av voksende boligpriser. Vi har Europas høyeste netto husholdningsgjeld, og enkelte hevder det er forsvarlig fordi pengene er syltet ned i fast eiendom som hus og hytter. Det er imidlertid eiendeler som er lite omsettbare, og ved en kraftig korreksjon i boligprisene, vil husholdningenes økonomi bli betydelig forverret, sier han.

I stedet for å kun spare i eiendom, bør nordmenn se seg om etter andre spareformer, mener Smedshaug.

Ifølge han vil det senke risikoen for den enkelte, og for norsk økonomi gjennom lave-

re boligpriser og mer av andre investeringer.

– Folk flest bør ta et større finansielt ansvar for framtida ved å spare bredere. Aksjer er i utgangspunktet eierskap til norske produksjonsmidler. Dårlige skatteregler, og et ekstremt boligmarked har ødelagt sparevanene til nordmenn de siste 20 årene. Vi er blitt et eiendomssparende folk, og dersom vi får et boligprisfall, slik resten av Europa – med få unntak – har vært igjennom, vil det for mange være lite penger igjen til pensjonene og å holde forbruket oppe, sier han.

Smedshaug har lenge advart mot en boligbølge, som

følge av høy boligbygging, stor gjeld og lavere innvandring.

Sparer til dårlige tider

Janne Elde er på handletur i Oslo sentrum og sier at hun for sin egen del i hvert fall ikke sparer mindre enn før. Foruten å spare i egen bolig ved å betale avdrag, sparer hun i bank til ferie og for å kjøpe seg en datamaskin.

– Når jeg kan spare, kan alle spare, sier Elde, som på grunn av sykdom kun arbeider 50 prosent, og derfor har beskjeden inntekt.

Elde er ikke like imponert over sine medborgeres evne til å sette av penger til dårligere tider.

– Det har blitt sånn at man bruker alt man tjener. Men plutselig sier det stopp, og da må man ty til kredittkort. Ikke alle kan få hjelp av mamma og pappa, sier hun.

stiann@klassekampen.no



«Ved en kraftig korreksjon i boligprisene, vil husholdningenes økonomi bli betydelig forverret»

CHRISTIAN ANTON SMEDSHAUG

En spalte om jobben med bidragsyttere fra hele Norden.

GRYR I NORDEN



Edvard Munch: «Solen» ©Munch-museet/Munch-Ellingsen gruppen/BONO

Profittjag gir dårligere velferdstjenester. Men hva med de ansatte?

På kvinnehelsa løs

Valgkampen er over. Offentlig sektor har vært livlig diskutert, velferdsprofittører og støttespillere har fått fortjent kritikk. Polariserte fjernsynsdebatter eigner seg best til spisse budskap, og jeg sitter igjen med en nagende følelse av at de viktigste perspektivene ikke har vært belyst.

Det er riktig at kommersialisering og profittmotiver i velferden gjør noe med kvaliteten i tjenestene, fører til tap av demokratisk styring og raserer lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår for dem som gjør jobben.

Men hvordan går det med dem som jobber der? Er det forskjell på dem og på dem som jobber i kommunen?

Det klokeste er kanskje å begynne å se på dem som jobber i de kvinnedominerte yrkene i kommunene. Den suverent største yrkesgruppen blant de kvinnedominerte yrkene er

«Flere og flere vil ikke uttale seg åpent om vilkårene sine»

helsefagarbeiderne. Av alle sysselsatte kvinner i Norge utgjør de hele 11 prosent. Omkring 140.000 arbeidstakere i Norge er helsefagarbeidere og 84 prosent av dem er kvinner.

De færreste helsefagarbeidere i Norge jobber heltid, og 2013-tallene for uførhet viser at 80 prosent av denne yrkesgruppen begynner sin pensjonstid som ufør. Ser vi på sykepleiere, så er gjennomsnittlig avgangsalder for en norsk sykepleier 56 år. Mens vi ser at kvinner i større grad velger tradisjonelle mannsyrker, er det ingen bevegelse den andre veien. Kvinneyrkene forblir kvinnedominerte.

En trenger ikke å være et matematisk geni for å forstå at kompetansetapet for pleie- og omsorgssektoren er overveldende under dagens forhold. Det tegner seg også et bilde av at dagens HMS-praksis og måten vi organiserer arbeidet på i denne sektoren på ingen som helst måte er tilpasset kvinners behov, og at den arbeidende kvinnekroppen ikke er lik den gjennomsnittlige industriarbeiderens kropp.

Det trengs en gigantisk innsats for å identifisere hvilke faktorer som gjør disse arbeidstakerne syke over tid, og det er bruk for nytenkning om hvordan dette arbeidet organiseres. En satsing på helsefremmende arbeid vil utvilsomt være et premiss for å utvikle kvaliteten i disse tjenestene.



KVINNEDOMINERT: Helsevesenet.

Hva har dette å gjøre med debatten om velferdsprofittører, spør du? Jeg er alvorlig bekymret for arbeidstakere som utfører pleie- og omsorgsoppgaver i hjemmene til folk. Hjemmehjelpere, ansatte i hjemmesykepleie og brukerstyrte assistenter, som jobber for kommersielle selskaper.

Vi vet at hvis det skal tjenes penger på deres

arbeid, så må arbeidsgiver gi dem dårligere lønns- og pensjonsvilkår, og vi vet at det er penger å spare ved å ha færre folk på jobb. Det som skjer da, er at man tar det som i utgangspunktet er dårlige vilkår og gjør dem verre.

Vi som forsøker å organisere disse gruppene opplever at flere og flere ikke vil uttale seg åpent om vilkårene sine, og at de ikke oppsøker fagforeningene før de befinner seg i en krise. Denne debatten handler ikke om kvinnelige gründere, men om kvinner som ikke «får lov» til å sykemelde seg, kvinner som er på jobb i 14 døgn uten hvile, kvinner som betaler for profittjaget med helse og tap av livskvalitet.

Sara Bell,
leder i Fagforbundet i Bergen
post@fagforbundet-bergen.no

